

'Als de kostprijs maar laag is, dan kan overname altijd.' Michiel Hakvoort is eigen baas, melkt 185 koeien en stuurt medewerkers aan. **'Ik vind werken met mensen leuk.'**

Waarom wil je zo graag ondernemer worden?

'Alles wat je doet, doe je voor jezelf, dat motiveert me.'

Haal je genoeg rendement voor een redelijk inkomen?

'Ja, ook wanneer de melkprijzen weer wat lager worden. Ik was tijdens de overname al positiever over de melkprijs dan de bank. We zijn uitgegaan van een melkprijs van 28 tot 29 cent. Met de huidige prijzen breken goede tijden aan, alhoewel het rendement bedrijfseconomisch gezien nog altijd veel te laag is.'

Wat is voor jou de grootste uitdaging?

'Andere mensen motiveren en begeleiden zodat we samen goede resultaten leveren op een plezierige manier. We hebben een bedrijf met personeel en ik zou niet anders willen. Het is sociaal veel prettiger en ik vind werken met mensen leuk. Als ik alleen zou moeten boeren, zou ik er vandaag nog mee ophouden.'

Welke bedreigingen zie je?

'De geestelijke belasting voor de ondernemer en de invulling van de arbeid bij een

31 jaar en ondernemer

Michiel Hakvoort is 31 jaar. Na het vwo en de hbo in Den Bosch is hij op het ouderlijk bedrijf in Didam gaan werken. Zijn broer is uit het bedrijf gestapt om zelf een eenmansbedrijf op te zetten. Hij nam 500.000 kilo melk en koeien mee. Van de 225 melkkoeien bleven er na de splitsing nog 150 over. Inmiddels zit het bedrijf op 185 melkkoeien, 130 stuks jongvee en 108 hectare. Het quotum bedraagt 1,4 miljoen kilo. Na zeven jaar in maatschap heeft Michiel in december 2006 het bedrijf helemaal overgenomen.

Alice Bootj

verdere schaalvergroting. Als het bedrijf verder groeit, heb ik meer mensen nodig. Ik kan wel één medewerker motiveren, maar kan ik dat ook met vijf? Ik kan er ook voor kiezen om meer landwerk uit te besteden. We doen alles nu zelf. Daarnaast betekent groeien voor ons een enorme bedrijfsaanpassing. Van melktank tot grond en stallenbouw. Met een spantvak erbij red ik het niet meer. Hoe verder houdt me momenteel flink bezig.'

Wat ga je absoluut anders doen dan je ouders?

'Toen ik een jaar of zeven geleden van school kwam, was ik van mening dat ik minder intensief met het bedrijf bezig wilde zijn dan mijn ouders. Ondertussen merk ik dat ik steeds meer op dezelfde manier leef en werk. Je gaat ervoor en dan neem je automatisch te veel hooi op je vork. Ik werk 65 uur per week en dat vind ik meer dan genoeg. Het is belangrijk om bewust tijd voor ontspanning en bezigheden buiten het bedrijf te maken.'

Welke ondernemer is een voorbeeld voor je?

'Mijn vader, hij is in staat geweest om op de juiste momenten de juiste beslissingen te nemen en samen met anderen een prachtig bedrijf op te bouwen en een gezin te stichten. Maar hij is voor mij ook een voorbeeld hoe het niet moet. Hij heeft door zijn intensieve levenswijze te weinig aandacht voor zijn gezondheid gehad, hij kreeg twee keer een burn-out en is hartpatiënt.'

Over vijf jaar...

'Woon ik samen of ben ik getrouwd. Mijn bedrijf is verder geoptimaliseerd. Of dit groei betekent, weet ik nog niet.'

Jouw advies aan jonge boeren die willen overnemen?

'Weet wat je wilt en wees je ervan bewust dat je niet alleen op de wereld bent.'

Michiel Hakvoort uit Didam heeft vorig jaar overgenomen

Hoe verder?

Jurgen Debaene nam vier jaar geleden een melkveebedrijf in Vlaminge over. 'Mijn grootste uitdaging is uitdagingen blijven zien'

Waarom wil je zo graag ondernemer worden?

'De liefde voor het vak kreeg ik van huis uit mee. Het werken met vee, het managen eromheen en de combinatie van de technische en de economische aspecten bij het leiden van een landbouwbedrijf hebben me altijd aangesproken.'

Haal je genoeg rendement voor een redelijk inkomen?

'Ja, anders was ik al gestopt. Maar op dit moment gaat het saldo volledig terug in het bedrijf. Ik wil meer rendement behalen. Dat is ook de reden waarom ik voor de bloemkoolteelt koos. Op die manier kon ik zonder veel grote investeringen het rendement op korte termijn vooruit helpen. Bij melkvee lukt het moeilijker om snel het inkomen te verhogen, daar is veel meer sprake van kapitaalsopbouw.'

Wat is voor jou de grootste uitdaging?

'De grootste uitdaging moet, denk ik, nog komen. Ik wilde destijds vijftig tot zestig koeien

26 jaar en ondernemer

Jurgen Debaene (26) is geboren en getogen op een gemengd melkveebedrijf in Staden, waar zijn ouders nog steeds boeren. In 2002 rondde hij zijn studies grauaat landbouw in Roeselare af. Na zeven maanden werken bij het Vlaamse Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) nam de jonge ondernemer in 2003 een melkveebedrijf in Vlaminge over. Onder zijn hoede groeide de melkveetak van 335.000 naar 410.000 kg melkquotum. Op de dertig hectare land worden naast gras en mais ook suikerbieten en bloemkolen verbouwd. Voor het komende jaar staat de bouw van een nieuwe melkveestal op het programma. Om arbeid te besparen bevat het stalconcept een melkrobot.

Annelies Debergh

alleen melken. Daar ben ik nu alweer dichterbij, zodat ik mijn grenzen wil verleggen richting zeventig koeien. Misschien is de grootste uitdaging wel om uitdagingen te blijven zien.'

Welke bedreigingen zie je?

'Vlaanderen is een klein en intensief gebied om in te boeren. Het is logisch dat je als ondernemer afvraagt wat er straks gebeurt als de melkquota worden afgeschaft. Arbeid en schaalgrootte kun je zien als bedreiging, maar ze leveren evenveel kansen. Vroeger was ik vaker ongerust over de toekomst, nu kijk ik daar rustiger tegenaan. Ik lig niet zo vaak wakker in bed. Zelfs kalvende koeien houden me sinds het gebruik van een geboortemelder niet meer uit mijn slaap.'

Wat ga je absoluut anders doen dan je ouders?

'Op professioneel vlak zijn er geen specifieke dingen die ik anders wil doen. Ik wil wel sociaal onafhankelijker zijn en ik wil me af en toe meer kunnen vrijplannen. Ik ben gesteld op een zekere flexibiliteit. Dat komt vooral doordat mijn vriendin en ik niet samen in het bedrijf zitten. Wanneer je als koppel op een bedrijf werkt, ben je altijd samen, ook 's zondags bij het melken. Tijd om met elkaar te delen, daar moeten wij gewoon meer werk van maken.'

Over vijf jaar...

'Melk ik met de robot in een nieuwe ligboxenstal. Tegen die tijd melk ik hopelijk de stal vol. De witblauwen zullen dan verdwijnen. Elke uitbreiding gaat ten koste van de vleesveetak. Logisch, witblauwen halen het laagste rendement.'

Jouw advies aan jonge boeren die willen overnemen?

'Omring je met goede adviseurs. Goed advies is van levensbelang, net als een goede boekhouding. Op die manier kun je een sterkte-zwakteanalyse maken en daar kun je veel uit leren. Maar het is vooral belangrijk om te doen wat je graag doet. Wat je graag doet, doe je doorgaans ook het best.'

Vier jaar geleden startte Jurgen Debaene op een vreemd bedrijf

Grenzen verleggen